

KJAK

Samgongan skapar álit og arbeiðspláss!

HANUS SAMRÓ

Løgtingsmaður
fyri fólkaflokkinn

Tað heldur andstøðan harafturímóti ikki. Hon sigur í minnilutauppskotinum til figggjarlógina fyri 2013, at “samgongan skapar misálit og ótryggjeika.” At figggjarpolitikkurin ger kreppuna verri, minkar um “álitid og optimismuna, sum er neyðug í einum og hvørjum samfelag.” Andstøðan grundgevir við tølunum hjá Landsbankanum, ið siga, at nýtslukvotan fyri 2012 er 84%, samanborið við 86% í 2011.

Bjartskygni

Tað er eingin loyna, at nýtslan er tengd at optimismu. Eru fólk bjartskygd, brúka tey pengar. Eru fólk bangin, brúka tey ongar pengar. Hesum hevur andstøðan rætt í. Tískil er tað ikki sørt undranarsamt, at andstøðan gevur samgonguni skyldina fyri, at nýtslukvotan lækkar við 2%, tí hon hevur ikki gjørt annað í tólv mánaðir enn at sáa iva og mistreysti í Føroyum. Tað er ikki ein vika síðani, at Høgni Hoydal hevði ein tjeck lista yvir, hvat samgongan hevði gjørt. Hann nevndi millum annað, at:

- sosialt leiðir samgongan Føroyar aftur í gamla stættarsamfelagið
- vinnuliga leiðir samgongan Føroyar

aftur til feudalsamfelagið

Tað skapar ikki álit. Heldur ikki treysti.

Fleiri arbeiðspláss

Fyri tveimum vikum síðani viðgjørði løgtingið uppskot frá andstøðuni um, har heildarætlan skuldi gerast fyri, hvussu vit basa ungdoms- og langtíðararbeiðsloysinum í Føroyum. Tey vildu vera við, at vit ikki høvdu neyvu tøluni fyri arbeiðsloysið, tí summi fólk komu undir tað, sum andstøðan nevndir skuggatøl. Um somu tíð, sum uppskotið var viðgjørt, boðaði Hagstovan frá, at arbeiðsloysið lækkaði úr 5,1% niður í 5%. Samgongan fegnaðist um tøluni, tí flatskatturin hevur havt við sær, at arbeiðsloysið er lækka við 1%, síðani hon tók við í fjør. Gleddist um 385 nýggju arbeiðsplássini.

Hetta dámar andstøðuni ikki.

Inntøkurnar vaksa

Tað sigur seg sjálv. Tá arbeiðsloysið lækkar, verða fleiri arbeiðspláss skapt. Um vit hyggja at tølunum, er talan um 385 fleiri løntakarar. Í krónum og oyrum er lønarvøksturin hjá føroysku húsarhaldunum øktur við

305 mió. kr. í 2012, samanborið við 2011.

Hetta ásannar andstøðan eisini, men hon velur ístaðin at seta sjóneykuna á MVGið, sum fyrstu 11 mánaðirnir øktist við 40 mió. kr. Tað er minni, enn samgongan væntaði, men tað skal viðmerkjast, at jólamánaðurin er ikki iroknaður. Tá nýtsla og MVG eru tengd at hvørjum øðrum, og nýtslukvotan er lækkað við 2%, er orsøkin tann, at samgongan skapar “misálit og ótryggjeika.”

Vit kunnu verða samdum, at útsøgnirnar hjá Høgni Hoydal ikki skapa álit. Heldur ikki tryggjeika. Sama er galdandi fyri uppskotið hjá andstøðuni um, hvussu vit basa langtíðararbeiðsloysinum, tá fleiri og fleiri fáa arbeiði.

Hugleiða um fiktivar pengar

Ístaðin loyvir andstøðan sær at hugleiða í minnilutaálitinum:

“Var nýtslan vanlig – tvs 95% av tøku inntøkuni – ístaðin fyri 84% í 2012, hevði privata nýtslan vaksið við 1001 mió. kr... Tá umleið 30% av privatu nýtsluni kemur inn sum inntøkur til landið, høvdu landsins inntøkur verið øktar við 300,3 mió kr.”

Hetta er tann reini heilaspuni. Gævi at nýtslan var 95% av tøku inntøkuni, men vit mugu ikki gloyma, at vit eru partur av heimssamfelagnum. Vit eru miðskeiðis í svárustu kreppuni í nýggjari tíð, og tað sigur seg sjálv, at fólk aftra seg at brúka pengar. Bæði í Føroyum og í útlandum. Tískil er tað púrusta burtur við, tá and-

støðan tekur hesa fiktivu 300,3 mió. kr. og uppáheldur, at greitt yvirskot hevði verið á figggjarlógini, “um vit høvdu eina leiðslu í landinum, ið megnaði at skapa álit og tryggjeika í staðin fyri misálit og ótta.”

Framtíðin er bjørt

Samgongan roynir at skapa álit. Tryggjeika. Vit royna at vísa á, at lønarvøksturin øktist við 305 mió. kr í 2012. At 385 nýggj arbeiðpláss eru skapt í 2012. At arbeiðsloysið lækkaði úr 6,1% niður í 5%. At undirskotið á figggjarlógini minkar við 135,9 mió. kr.

Harafturat vísa nýggjastu metingarnar hjá figggjaráráðnum, at skattainntøkurnar verða millum 10 og 20 mió. kr. hægri, enn mett var í figggjarlógini. Tað skal viðmerkjast, at talan er um landsskatt, sum vanligi borgarin rindar í A-inntøku. Sostatt fylgja øktu skattainntøkurnar neyvt saman við lønarvøkstrinum og nýggju arbeiðsplássunum.

Tað er eingin loyna, at arbeiði og nýtsla eru tengd at hvørjum øðrum. At arbeiðspláss og optimismi fylgjast hond í hond. Hava fólk arbeiði, brúka tey pengar. Hava tey einki arbeiði, brúka tey ongar pengar. Tískil er tað at gleðast um, at andstøðan nevndir optimismu, tí framtíðin er bjørt.

Spurningurin er, um andstøðan framhaldandi ætlar at skapa misálit og ótryggjeika, ella um tey framyvir vilja skapa treysti og tryggjeika saman við samgonguni.

Livst so spyrst!

46,5 nýggj stöðug ársverk í Klaksvík

ELSEBETH MERCEDIS GUNNLEYGS-DÓTTUR

býráðslimur

Tað er sera hugaligt, nú hettar býráðsleiðin er um at verða liðugt, at tað í hesi setuni eru komin 46,5 nýggj stöðug ársverk innan tað sosiala økið til Klaksvíkar. Tá vit so hugsa um, at tað eru fleiri, sum ynskja at arbeiða niðurstetta tíð, kann hetta lættliga hava við sær, at uml. 60 fólk ella fleiri fáa stöðugt arbeiði.

Á Brekku í Klaksvík verða bygdar íbúðir til fólk við serligum avbjóðingum. Hetta er eitt samstarv millum Klaksvíkar kommunu og landið. Fyrst og fremst er tað sjálvandi hugaligt, at fólk við serligum avbjóðingum nú fáa møguleika at búgva fyri seg sjálvan í góðum íbúðum. Eftir ætlan verða hesar íbúðir longu lidnar vári 2014. Hendan íløgan skapar 20 nýggj stöðug ársverk í Klaksvík.

Nýggja Røktarheimið við Vánna verður liðugt eftir ætlan longu í juli 2013. Eisini her er tað fyrst og fremst gleðiligt, at Røktarheimið fer at bóta munandi uppá tørvin á eldraðkinum.

Hendan íløgan fer at skapa 26,5 nýggj stöðug arbeiðspláss í Klaksvík.

Her er talan í stórstan mun um arbeiðspláss, sum verða røkt av kvinnum. Tí er tað tess meir gleðiligt at vit við hesum fáa fleiri nýggj stöðug arbeiðspláss til kvinnur, tá kanningar vísa, at tað serliga eru kvinnurnar, sum rýma av landinum.

Sjálv havi eg gingið sera høgt uppi, at vit skulu hava fleiri stöðug arbeiðspláss óansæð hvussu veðrið, streymur ella fiskiskapurin er. Hetta hevur stóran týðning fyri økið her norðuri og er hetta eitt stig á leiðini.

Tað er langt eftir á mál enn, men hetta er rættur vegurin at ganga. Serliga eru tað vitunartung arbeiðspláss vit hava brúk fyri og eru tey ein partur av hesi íløgu.

Eg síggi fyri mær, at vinnan í framtíðini fer at koma meira við, og verður tað kanska serliga innan gransking og vørumenning í fiskiðnaðinum.

Strika mótrokningina millum hjún

Í morgin skal Løgtingið viðgera uppskot frá Anniku Olsen, landsstýriskvinnu í almannamálum, um at strika mótrokningina millum hjúnafelegar fyri fólkapensjónistar, sum eru giftir við einum, sum ikki er fólkapensjónistur.

Vinnur uppskotið frama

vil møgulig inntøka hjá tí hjúnafeleganum, sum ikki fær pensjón, onga ávirkan hava á pensjónina hjá pensjónistinum. Tað er bert egin inntøka, sum ávirkar pensjónina.

Sum er verður inntøka hjá hjúnafelega, ið er á arbeiðsmarknaðinum, mót-

roknað í pensjónini hjá fólkapensjónistum. Tá fær pensjónisturin í ringasta føri bert grundarupphædd og samhaldsfasta.

Hetta verður nú ætlandi broytt.

- Tað skal ikki vera ein figggjarligur vansi fyri eini hjún, at annar parturin

framvegis er á arbeiðsmarknaðinum. Uppskotið bótir um stöðuna, sum pensjónistar við hjúnafelega, ið ikki er pensjónistur, kunnu koma í, um hjúnafelegin hevur vanligu arbeiðsinntøku, sigur landsstýriskvinnan í viðmerking til uppskotið.

Við hesum lógaruppskoti

verður inntøka hjá hjúnafelega, ið ikki sjálvur er pensjónistur, ikki longur roknað upp í inntøkugrundarlagið hjá pensjónisti í sambandi við útrokning av vanligu viðbótini. Frameftir verður bert mótroknað í inntøku hjá hjúnafelega, um bæði eru pensjónistar.

Hetta er fyrsta stigið á leiðini bert at knýta fólkapensjónina at egin inntøku, sum er eitt av endamálunum í arbeiðinum við pensjónsnýskipanini.

Gildiskoma er í 1. juli 2013
Almannamálaráðið